

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 167/05

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. novembra 2005 v senáte zloženom z predsedu Jána Mazáka a zo sudcov Ľudmily Gajdošíkovej a Alexandra Bröstla prerokoval sťažnosť V., K. N. M., zastúpenej advokátom JUDr. M. S., Č., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Cb 57/01, a takto

rozhodol:

1. Základné právo V. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Cb 57/01 porušené bolo.

2. Krajskému súdu v Trenčíne prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Cb 57/01 konal bez zbytočných prietáhov.

3. V. priznáva primerané finančné zadost'učinenie 20 000 Sk (slovom dvadsaťtisíc slovenských korún), ktoré jej je Krajský súd v Trenčíne p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

4. Krajský súd v Trenčíne je p o v i n n ý V. uhradiť trovy právneho zastúpenia 6 252,50 Sk (slovom šesťtisícdivestopäťdesiatdva slovenských korún päťdesiat halierov) na účet jej právneho zástupcu JUDr. M. S., Č., do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

Odôvodnenie:

I.

Obchodná spoločnosť V., K. N. M. (ďalej len „sťažovateľka“), v sťažnosti doručenej Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 13. mája 2005 namietala, že postupom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Cb 57/01 bolo porušené jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“).

V sťažnosti sťažovateľka okrem iného uviedla: *„Sťažovateľ sa svojím návrhom zo dňa 15. 06. 2001 zaslanom na Krajský súd v Trenčíne domáhal zdržania sa klamlivého označenia tovaru, odstránenie následkov a náhradu škody vyvolanú klamlivým označením tovaru. Postup Krajského súdu v Trenčíne v konaní č. 7 Cb 57/01 prebiehal od doručenia návrhu 06/2001 v nasledujúcich časových intervaloch: - výzva KS v Trenčíne z 24. 01. 2003 na zaplatenie súdneho poplatku. Sťažovateľ v priebehu konania žiadal odstránenie priet'ahov v konaní žiadosťou z 08. 11. 2001, urgenciou z 27. 04. 2005. (...) Krajský súd v Trenčíne rok aj pol po podaní návrhu vyzval navrhovateľa na úhradu súdneho poplatku a od tejto výzvy až do súčasnosti t. j. už vyše dvoch rokov opätovne nekoná. Spoločne s návrhom z 15. 06. 2001 boli predložené všetky doklady na preukázanie skutočností tvrdených navrhovateľom. Navrhovateľ ihneď po doručení výzvy uhradil súdny poplatok. Napriek tomu, že ide o právnu vec, ktorá sa svojou náročnosťou nijako významne neodlišuje*

od vecí podobného charakteru, súd po dobu takmer štyroch rokov nevytýčil ani jedno pojednávanie a nevykonal žiaden úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa, t. j. k rozhodnutiu vo veci samej.“

Sťažovateľka okrem vyslovenia porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vo svojej sťažnosti požaduje, aby krajský súd konal bez zbytočných prietáhov, zaplatil jej primerané finančné zadosťučinenie vo výške 100 000 Sk a úhradu trov konania.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od konania verejného ústneho pojednávania.

II.

Z obsahu sťažnosti, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu spisu krajského súdu sp. zn. 7 Cb 57/01 ústavný súd zistil, že sťažovateľka 27. júla 2001 podala krajskému súdu žalobu o uloženie povinnosti zdržať sa klamlivého označenia tovaru, odstránenia následkov a náhrady škody.

Krajský súd 24. januára 2003 vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku, ktorý bol zaplatený 18. februára 2003.

Krajský súd 11. apríla 2003 odoslal žalovanému žalobu na vyjadrenie. Vyjadrenie bolo krajskému súdu doručené 13. júna 2003.

Krajský súd 15. augusta 2005 nariadil termín pojednávania na 6. december 2005.

Ústavný súd konštatuje, že zo súdneho spisu vyplývajú v zásade tie isté skutočnosti, ktoré uviedol predseda krajského súdu vo svojom vyjadrení sp. zn. Spr. 564/05 zo 6. septembra 2005. Predseda krajského súdu súčasne uznal, že došlo k zbytočným

prieťahom, „*najmä v dobe od júna 2003, t. j. po podaní vyjadrenia odporcu k obsahu návrhu*“.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov...“.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.

Otázku existencie zbytočných prieťahov v konaní a porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd podľa svojej konštantnej judikatúry (napr. II. ÚS 813/00, IV. ÚS 74/02) skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa a) právnej a faktickej zložitosti veci, pričom zohľadňuje aj povahu veci a o čo ide sťažovateľovi pri uplatňovaní základného práva na súdnu ochranu, b) správania účastníka konania a c) postupu súdu.

Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť veci, ústavný súd z predloženého súdneho spisu krajského súdu a z vyjadrenia krajského súdu zistil, že predmetom posudzovaného

konania je žaloba žalobcu o uloženie povinnosti zdržať sa klamlivého označenia tovaru, odstránenia následkov a náhrady škody. Krajský súd však nevykonal žiaden relevantný úkon, ktorý by umožňoval hodnotiť právnu a skutkovú zložitosť veci, pričom treba uviesť, že spory obdobného charakteru nie sú právne a skutkovo také zložité, aby sa v nich konalo spôsobom, aký bol zistený v konaní pred krajským súdom.

Ústavný súd po zistení, že od podania žaloby 27. júla 2001 do doručenia sťažnosti ústavnému súdu, ale v podstate ani ku dňu rozhodovania o sťažnosti (prvé pojednávanie vo veci je nariadené na 6. december 2005) nedošlo k žiadnemu meritórnemu úkonu súdu okrem výzvy na úhradu súdneho poplatku, doručenia návrhu na začatie konania a nariadenia pojednávania, nepovažoval za potrebné analyzovať konanie pred krajským súdom podľa uvedených kritérií. Ústavný súd dospel k záveru, že dlhotrvajúcou ničím neospravedliteľnou nečinnosťou krajského súdu, ktorá bola jedinou príčinou zbytočných priesťahov v konaní pred krajským súdom, došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Na tomto mieste ústavný súd súčasne uvádza, že sťažovateľka sa žiadnym spôsobom nepričinila o taký stav konania, aký bol zistený v konaní pred ústavným súdom. Na tento stav nemalo podstatnejší vplyv ani to, že sťažovateľka nezaplatila súdny poplatok v súlade so zákonom.

IV.

Vzhľadom na to, že ústavný súd rozhodol, že došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, prikázal v zmysle § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde krajskému súdu, aby vo veci sp. zn. 7 Cb 57/01 konal bez zbytočných priesťahov.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti žiadala o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia 100 000 Sk najmä s poukazom na „*dĺžku doterajšieho konania, ktoré trvá*

štvrtý rok a počas ktorého nebolo vydané rozhodnutie vo veci samej, ba nekonalo sa ešte ani jedno pojednávanie“.

Pri určení výšky finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal aj zo zásad spravodlivosti, ktoré v podobných veciach uplatňuje Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Súčasne sa pritom riadil úvahou, že cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je predovšetkým zmiernenie ujmy v dôsledku dlhotrvajúceho súdneho konania.

Ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľka oprávnene trpí pocitom právnej neistoty. Za účelom odstránenia tejto neistoty krajský súd dosiaľ nerealizoval žiadne relevantné úkony, za ktoré nemožno považovať výzvu na zaplatenie súdneho poplatku, resp. doručenie návrhu na začatie konania žalovanému. Stav konania je v skutočnosti taký, aký bol pri podaní žaloby.

Tento postup, resp. nečinnosť krajského súdu nemôžu byť v súlade so stabilizovanou judikatúrou ústavného súdu ospravedlnené argumentáciou predsedu krajského súdu, že na priebeh konania mali vplyv okrem subjektívnych príčin spočívajúcich v nečinnosti zákonnej sudkyne aj príčiny objektívne s poukazom na nedostatočné personálne obsadenie súdu.

Ústavný súd preto považoval priznanie sumy 20 000 Sk za primerané finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd rozhodol o úhrade trov konania úspešnej sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátom. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd priznal sťažovateľke úhradu trov konania v hodnote 6 252,50 Sk za dva úkony právnej služby každý v hodnote 2 051 Sk vrátane dane z pridanej hodnoty (príprava a prevzatie veci, písomné vyhotovenie podania). Ústavný súd súčasne priznal právnemu zástupcovi sťažovateľky dvakrát náhradu režijného paušálu po 150 Sk

(vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb).

Úhradu trov konania je krajský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku).